

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»**

ІНСТИТУТ ПРАВА ТА СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА ТЕОРІЇ ПРАВА, МІЖНАРОДНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ
ВІДНОСИН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної роботи

Коляда О.П.

«31» серпня 2020 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК.1.10 ФІЛОСОФІЯ

освітня програма: усі освітні програми вказаних рівнів

(назва освітньої програми)

освітнього (освітньо-професійного) рівня:

бакалавр, молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр

(назва освітнього рівня)

Обсяг, кредитів: 3

Форма підсумкового контролю: іспит

Київ - 2020

**ІНФОРМАЦІЯ
ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ**

Викладач	Лісовський П.М. , професор кафедри теорії права, міжнародних та політичних відносин, доктор філософських наук
Профайл викладача	https://ipsv.uu.edu.ua/vykladachi/lisovskyj-petro-mykolajovych/
Канали комунікації	<i>Телефон деканату: 067 928 39 09</i> <i>Телефон викладача: +38 097 8579520</i> <i>Електронна пошта: lisovsky-pm@i.ua</i> <i>Вайбер: +38 097 8579520</i> <i>Кабінет: 3 - 502</i>
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу за адресою https://vo.uu.edu.ua/	<i>Посилання на курс</i> https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=33

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань всі галузі знань відповідно до ліцензії МОН України (шифр і назва)	Вид дисципліни Обов’язкова (обов’язкова чи за вибором студента)	
	Спеціальність всі спеціальності відповідно до ліцензії МОН України (шифр і назва)	Цикл підготовки Загальний (загальний чи професійний)	
Модулів – 1	Спеціалізація всі спеціалізації відповідно до ліцензії МОН України (назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	
	Семестр		
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Лекції	
		24 год.	
Загальний обсяг годин – 90		Практичні, семінарські	
		8 год.	
		Самостійна робота	
		58 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Індивідуальні завдання: --	
		Вид семестрового контролю: поточний контроль на семінарській заняттях	
		модульний контроль - контрольне завдання за результатами вивчення навчального матеріалу, об’єднаного в модуль	
		підсумковий контроль: <i>іспит</i>	

ПЕРЕДРЕКВІЗИТИ:

Вивченню дисципліни передують якісне засвоєння знань з соціально-гуманітарних та природничих дисциплін в обсязі програми середньої школи.

ПОСТРЕКВІЗИТИ:

Навчальна дисципліна «Філософія» є базовою для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та є підґрунтям і складовою циклу для вивчення фундаментальних дисциплін загального та професійного циклів підготовки.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу полягає у формуванні у студентів теоретичних знань у галузі філософії та надання можливості для подальшого самостійного їх поглиблення.

Мету може бути деталізовано у **завданнях**:

- вивчення студентом категоріального апарату курсу «Філософія»;
- формування у студента загального уявлення про історію філософії у її зв'язку із розвитком культури та цивілізації;
- набуття студентом навичок самостійного пошуку та аналізу філософської літератури;
- опанування студентом окремих методів інтелектуальної діяльності;
- виховання у студента логіки та культури мислення.

Таким чином значення курсу полягає у підвищенні рівня обізнаності студента у філософській проблематиці; закріпленні матеріалу, вивченого у школі (гімназії); закладення основ для формування та узагальнення фахових знань, особливо гуманітарного профілю. Це напряму пов'язано з вимогами до випускників бакалаврату всіх спеціальностей та в першу чергу тих із них, хто бажає продовжити навчання в магістратурі та аспірантурі Університету «Україна».

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософія» студенти повинні:

знати:

- визначення та основні філософські категорії;
- основні історичні етапи розвитку світової філософської думки;
- характерні особливості філософських концепцій та систем видатних представників відомих філософських шкіл і течій;
- окремі методи інтелектуальної діяльності.

вміти:

- використовувати набуті теоретичні та історико-філософські знання у власній професійній діяльності;
- розрізняти загально-філософські та спеціально-наукові методи раціональної діяльності вченого;
- застосовувати не лише спеціально-наукові, але й філософські методи на практиці;
- дотримуватися толерантності щодо філософських поглядів іншої людини, поважати принцип плюралістичності думок;
- тренувати власне логічне мислення;
- проявляти та розвивати в собі культуру інтелектуальної діяльності.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

Реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства.

СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1														
Змістовий модуль 1. Предметне поле філософії. Філософське розуміння світу														
Тема 1. Завдання, предмет та метод філософії		2	2					1						
Тема 2. Філософія та світогляд. Основні напрями філософської думки		2	1						1					
Тема 3. Свідомість як філософська категорія		2	1					1						
Тема 4. Людина та суспільство як етичні та філософські категорії		2	2						1					
Разом за змістовим модулем 1		8	6					2	2					
Змістовий модуль 2. Історичні типи філософії														
Тема 8. Філософія Класичної Античності		2	2					2						
Тема 9. Філософія Середньовіччя		2	2											
Тема 10. Філософія доби Відродження та Просвітництва		2	2											

Тема 11. Німецька філософія Нового часу		2	2									
Разом за змістовим модулем 2		8	8					2	2			
Всього годин		16	14					4	4			

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекційні заняття – презентації, навчальне відео.

Практичні заняття – семінари, презентації, обговорення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Августин Святий. Сповідь. К., 1996.
2. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження: Підручник. К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.
3. Андрущенко В. Вступ до філософії. Великі філософи : навч. посібн. / В. Андрущенко. Х. : ТОВ "РИФ", 2015. 512 с.
4. Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручник для вищих навч. закл. 3-тє вид., випр. та доп. К.: Генеза, 2016.
5. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Генеза, 1996.
6. Антологія мировой философии. М.-Минск, 2001.
7. Арутюнов В.Х., Свінціцький В.М. Філософія глобальних проблем сучасності: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2018
8. Асмус В.Ф. Античная философия. 3-е изд. М.: Высшая школа, 2001.
9. Бичко А.К. Історія філософії. К., 2001.
10. Барт, Ролан. Camera lucida. Коментарий к фотографии. М.: ООО «Ад Маргинем Пресс», 2011. 272 с.: фот.
11. Беркли Дж. Трактат о принципах человеческого знания // Сочинения, М., 1978.
12. Берлін І. Чотири есе про свободу (Дві концепції свободи). К., 1994.
13. Булатов М.О. Філософський словник. К.: СтилоС, 2009. 575 с.
14. Введение в философию: Учеб. пособие для вузов / Авт. колл.: Фролов И. Т. и др. 3-е изд., перераб. и доп. М.: Республика, 2003.
15. Волинка Г.І. Філософія Стародавності і середньовіччя в освітньому контексті: Навч. посібник. К., 2005.
16. Вступ до філософії: Історико-філософська пропедевтика: Підручник / Г. І. Волинка, В. І. Гусєв, І. В. Огородник, Ю. О. Федів. К., 1999.
17. Гегель Г.-В.-Ф. Философия права (Гражданское общество). М., 1990.
18. Головка Б.А. Філософська антропологія. М., 1997
19. Горак Г.Л. Філософія: курс лекцій. К., 1998.
20. Гордер Юстейн. Світ Софії. Роман про історію філософії. Львів, 1997.
21. Горський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій: Навчальний посібник. К.: Наукова думка, 1997.
22. Грабович Г. Поет як міфотворець. К., 1998.
23. Гусєв В.І. Вступ до метафізики: Навч. посібник. К.: Либідь, 2004. 488 с.
24. Гусєв В.І. Західна філософія Нового часу. XVII–XVIII ст.: Підручник. 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2000.
25. Декарт Р. Метафізичні роздуми. К., 2000. С. 7-70 // <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Dekart/index.html>
26. Декарт Р. Міркування про метод (пер. з фр.). Київ: "Тандем". 2001 // www.management.com.ua/vision/vis017.html

27. Джексон Т. Философия. Иллюстрированная хронология науки / Т. Джексон; пер. с англ. А. О. Ковалёва. М.: Издательство АСТ, 2017. 168 с.: ил. (Элементы науки)
28. Добронравова И.С. Научные революции и смена типов научной рациональности // Электронная библиотека кафедры философии и методологии науки философского факультета Киевского Национального университета имени Тараса Шевченко (<http://www.philsci.univ.kev.ua/biblio>)
29. Добронравова И.С. Идеали і типи наукової раціональності // <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dobr-ideal.html>
30. Энциклопедія постмодернізму. К.: Основи, 2003.
31. Жильсон Э. Философия и теология. М., 1995.
32. Захара І. Лекції з історії філософи. Львів, 1997.
33. Історія української філософії: Підручник. К.: Академвидав, 2008.
34. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В. І., Бичко І. В., Бугров В. А. та ін.; За ред. В. І. Ярошовця. К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.
35. Історія філософії України. Навч. посібник / Упорядники М. Ф. Тарасенко, М. Ю. Русин, А. К. Бичко та ін. К.: Либідь, 1994.
36. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології: Навчальний посібник / за ред. Н. Хамітова. Київ, 2016.
37. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; за ред. В. І. Ярошовця. К., 2002.
38. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В. І. Ярошовця. К.: Знання України, 2006. С. 78-178.
39. Кондзьолка В.В. Історія середньовічної філософії: Навч. посібник. Львів: Світ, 2001.
40. Кондзьолка В.В. Нариси історії античної філософії. Львів, 1993.
41. Коплстон Ф. Середньовічна філософія. К., 1997.
42. Кун Т. Структура научных революций. М.: ООО “Издательство АСТ”, 2003. 605 [3] с. (Philosophy)
43. Ламетри. Человек – машина. М., 1983.
44. Лісовий В. Культура і цивілізація // Лісовий В. Культура, ідеологія, політика. К., 1997.
45. Локк Дж. Опыт о человеческом разумении // Соч: В 3-х т. М., 1985.
46. Маланюк Є. Шевченкові метаморфози. Творчість і національність // Маланюк Є. Книга спостережень. Торонто, 1966.
47. Мамардашвили М. К. Классический и неклассический идеалы рациональности. 1994.
48. Маритен Ж. Философ в мире. М., 1994.
49. Марсель Г. Трагическая мудрость философии. М., 1995.
50. Несторенко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини. К., 1995.
51. Новая философская энциклопедия: В 4 т. / Ин-т философии РАН, Нац. общ.-науч. фонд. М.: Мысль, 2001.
52. Новейший философский словарь: 3-е изд., исправл. Мн.: Книжный Дом, 2003. 1280 с. (Мир энциклопедий)
53. Огієнко І. Українська культура. К., 1918, 1991, 1994.
54. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах. К., 1997.
55. Ортега - и - Гассет Х. Что такое философия? М., 1991.
56. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-ге видання, виправлене і доповнене. Львів: Новий світ - 2000, Магнолія плюс, 2003.
57. Платон. Апологія Сократа // Платон. Діалоги. К., 1995.
58. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. К.: Центр навчальної літератури, Інкос, 2006.

59. Політологія: історія та методологія / Андрущенко В. П., Антоненко В. Г., Ануфрієв Л. О. та ін.; За ред. Ф. М. Кирилюка. К.: Здоров'я, 2000. 632 с.
60. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги: У 2-х т. К., 1994.
61. Поппер К. Логика научного исследования: Пер. с англ. / Под общ. ред. В. Н. Садовского. – М.: 2005.
62. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л. А. Філософія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Академвидав, 2006.
63. Пуанкаре А. Ценность науки. Математические науки // О науке. М.: Наука, 1989 // Электронная библиотека Института философии Российской Академии Наук (<http://www.philosophy.ru/library/poincare/math2.html>): С. 399–414.
64. Рассел Б. Історія західної філософії. К., 1997.
65. Розвиток філософської думки в Україні. К., 1994.
66. Рудницький С. Чому ми хочемо самостійної України. Львів, 1994. С. 36-94.
67. Самардак М.М. Філософія науки: напрями, теми, концепції. Навч. посіб. К.: Вид. ПАРАПАН, 2011. – 204 с.
68. Сартр Ж.-П. Буття і Ніщо. Нарис феноменологічної онтології // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навч. посібник. К., Ваклер, 1996.
69. Сенека. Моральні листи до Луцилія. К., 1996.
70. Сковорода Г. Пізнай людину у собі. Пер. М. Кашуби. Львів, 1995.
71. Скратон Р. Коротка історія новітньої філософії (від Декарта до Вітгенштайна). К., 1998.
72. Сміт Е. Національна ідентичність. К., 1994//<http://litopys.org.ua/smith/smi.htm>
73. Соціальна філософія. Короткий енциклопедичний словник / За ред. проф. В. П. Андрущенко, проф. М. І. Горлача. Київ; Харків, 1997.
74. Степин В.С. Теоретическое знание. М., 2000 636 с.
75. Татаркевич В. Історія філософії. Т.3. Львів, 1999.
76. Татаркевич Вл. Історія філософії. Т. 1. Львів, 1997.
77. Тихолаз А.Г. Геракліт: Навчальний посібник з давньогрецької філософії. К.: Абрис, 1995. 160 с.
78. Федів Ю. О., Мозгова Н. Г. Історія української філософії: Навчальний посібник. К.: Україна, 2000.
79. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. М., 1986.
80. Філософія. Учебник для ВУЗов (ред. В.П.Кохановский). Ростов-на-Дону, 1995.
81. Філософія. Підручник (ред. М.Заїченко). К., 1995.
82. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В. Г. Кремінь, В. В. Ільїн. К.: Книга, 2005.
83. Філософія: Навч. посіб. / Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін.; За ред. І. Ф. Надольного. 6-те вид., випр. і доп. К.: Вікар, 2006.
84. Філософія: Навч. посібник / Бичко І.В. та ін. Вид. 2-ге. К., 1994.
85. Філософський енциклопедичний словник / НАН України; Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди / В. І. Шинкарук (голова редкол.). К.: Абрис, 2002. С. 68-69, 251-252, 430.
86. Чанышев А.Н. Курс лекций по древней и средневековой философии: Учеб. пособие для вузов. М.: Высшая школа, 1991
87. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. К., 1992.
88. Читанка з історії філософії в 6 книгах. Книга 6. Зарубіжна філософія ХХ століття. К., 1993.
89. Шелер М. Філософское мировоззрение // Избр. произведения. М., 1994.
90. Юркевич П. Докази буття Божого // Юркевич П. Вибране. К., 1993.

Додаткова

1. Аболіна Т.Г., Єрмоленко А.М., Киселева О.О., Малахов В.А. Етичні норми і цінності: проблеми обґрунтування. К., 1997.
2. Августин Аврелий. Исповедь. М., 1991.
3. Автономов В.С. Модель человека в экономической науке. СПб., 1998.
4. Андреев И.Л. Человек по имени «Деньги» // Вопросы философии. 2002. №12.
5. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. К., 1996.
6. Античные философы. Свидетельства, фрагменты, тексты. К., 1995.
7. Антонович Д. Українська культура. Мюнхен, 1988.
8. Аристотель. Соч.: в 4 т. М., 1973-1983.
9. Асмус В. Ф. Античная философия. М., 1976.
10. Афоризмы старого Китая. М., 1988.
11. Бекон Ф. Новый Органон. Соч.: в 2 т. Т. 2. М., 1972.
12. Бергсон А. Творческая эволюция. М. СПб., 1914.
13. Бердяев Н.А. Смысл истории. М., 1990.
14. Бердяев Н.А. Философия неравенства. М., 1990.
15. Библер В.С. Что есть философия? // Вопросы философии. 1995. № 1.
16. Богомолов А.С. Античная философия: в 2 ч. М., 1985.
17. Бойко Ю. Шлях нації. Париж-Київ-Львів, 1992.
18. Бом Д. Наука и духовность: необходимость изменений в культуре // Человек. 1993. № 1.
19. Братко-Кутинський О. Феномен України. К., 1996.
20. Брюнинг В. Философская антропология // Западная философия (итоги тысячелетия). Екатеринбург, 1997.
21. Бугай Д.В. Критика теории идей в «Пармениде» Платона // Вопросы философии. 1997. № 4.
22. Буддизм. История и культура. М., 1989.
23. Бузгалин А.В. «Постиндустриальное общество» - тупиковая ветвь социального развития? // Вопросы философии. 2002. №5.
24. Бургин М.С. Из чего построен окружающий мир. Онтологический ракурс // Философская и социологическая мысль. 1991. № 8.
25. Бурова О. Річ та онтологічний простір думки // Філософська і соціологічна думка. 1995. № 4.
26. Быстрицкий Е.К. Феномен личности: мировоззрение, культура, бытие. К., 1991.
27. Бытие человека в культуре. К., 1992.
28. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. К., 1994.
29. Винниченко В. Відродження нації: У 3 т. К., 1996.
30. Волков Г. Эра роботов и эра человека. М., 1991.
31. Габозов И.Р. Введение в философию истории. М., 1992.
32. Гаврюшин Н.К. Самопознание как таинство // Вопросы философии. 1996. № 5.
33. Гадамер Х. Истина и метод. Основы философской герменевтики. М., 1988.
34. Гайдеггер М. Что это такое – философия // Вопросы истории. 1993. № 3.
35. Гайденко В.П. Бытие и разум (Размышления о книге А. Л. Доброхотова «Категория бытия в классической западной европейской философии») // Вопросы философии. 1987. № 9.
36. Гайденко В.П. Проблемы рациональности на исходе XX века // Вопросы философии. 1991. № 6.
37. Гайденко П. П. Философия Фихте и современность. М., 1979.
38. Гегель Г.-В.-Ф. Соч.: в 14 т. М., 1929-1959.

39. Гегель Г.-В.-Ф. Философия истории. СПб., 1992.
40. Гегель. Философия права. М., 1990.
41. Гегель. Философия религии. В 2 т. М., 1976.
42. Гилберт Райл. Понятие сознания. М., 2000.
43. Гиндилис Н.Л. Единство мира: концепция коллективного бессознательного К. Юнга // Философия науки. 1995. № 5.
44. Гольбах П.А. Избранные философские произведения: в 2 т. М., 1983.
45. Горський В.С. Історія української філософії. К., 1996.
46. Горфункель А.Х. Философия эпохи Возрождения. М., 1980.
47. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия. М., 1986.
48. Гуревич А.Я. Средневековый мир. М., 1990.
49. Дейвіс Б. Вступ до філософії релігії. К., 1996.
50. Декарт Р. Сочинения: в 2 т. М., 1989.
51. Дельдаго Хосе. Мозг и сознание. М., 1994.
52. Дидро Д. Избранные философские произведения. М., 1941.
53. Дильтей В. Категории жизни // Вопросы философии. 1995. № 10.
54. Донцов Д. Історія розвитку української національної ідеї. К., 1991.
55. Древняя Индия. Язык, культура, текст. М., 1988.
56. Желнов М.В. Предмет философии в истории философии. М., 1981.
57. Женжера С. К вопросу об эвристическом значении метода аналогии. Університетська кафедра №5/2016. К. КНЕУ, 2015 199 с. С. 101–118.
58. Женжера С.В. Метод Шерлока Холмса: от литературного сюжета к практике. Практична філософія №1-2016 (№59). К.: Центр практичної філософії. ПАРАПАН, 2016. 190 с. С. 48–63
59. Женжера С.В. Моделі агоністичної діяльності та їх теоретичне підґрунтя. Практична філософія №3-2015 (№57). К.: Центр практичної філософії. ПАРАПАН, 2015. 180 с. С. 34–75
60. Женжера С.В. Особливості вирішення проблеми непрозорості суб'єкта в умовах формування постнекласичного типу раціональності // Політологічний вісник. Зб-к наук. праць. К.: «ІНТАС», 2012. Вип. 65. 464 с. С. 155–166
61. Жильсон З. Разум и Откровение в средние века // Богословие в культуре Средневековья. К., 1992.
62. Загадки человеческого понимания. М., 1991.
63. Заїченко Г. Доля філософії та культури наприкінці ХХ сторіччя // Філософія і соціологічна думка. 1992. № 9.
64. Зарубіжна філософія ХХ століття. К., 1993.
65. Зотов А. Ф. Существует ли мировая философия? // Вопросы философии. 1997. № 4.
66. История китайской философии. М., 1988.
67. Історія філософії України. К., 1993.
68. Історія філософії України. Хрестоматія. К., 1993.
69. Камю А. Бунтующий человек // Философия науки. 1989. № 7.
70. Камю А. Избранное. М., 1989.
71. Канке В. А. Этика. Техника. Символ. Обнинск, 1996.
72. Кант И. Соч.: в 6 т. М., 1963-1966.
73. Кассірер Є. Людський світ простору і часу // Філософська і соціологічна думка. 1992. № 5.
74. Кимелев Ю. А. Современная западная философия религии. М., 1989.
75. Кимелев Ю. А. Современная философско-религиозная антропология. М., 1989.
76. Классы и социальные слои: исторические судьбы. М., 1990.
77. Князев В.Н. Человек и технология. К., 1990.
78. Кови Стивен Р. Семь навыков высокоэффективных людей. М., 1998.

79. Колінгвуд Робін Дж. Ідея історії. К., 1996.
80. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. К., 1996.
81. Кортунув В.В. Філософія денег. М., 2002.
82. Крисаченко В.С. Екологічна культура. К., 1996.
83. Кузнецов В.М., Мирковский Б.В., Грязнов А.Ф. Западноевропейская философия XVIII века. М., 1986.
84. Культурология. XX век: Антология. М., 1995.
85. Кун Т. Структура научных революций. М., 1977.
86. Курко М.Н., Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Криптологія: навч. посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 248 с.
87. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Національна безпека України: навч. посіб. / П. М. Лісовський, Ю. П. Лісовська. К.: Університет «Україна», 2020. 292 с.
88. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Інтелектуалознавство: Навчальний посібник / П. М. Лісовський, Ю. П. Лісовська. К : Кондор-Видавництво, 2017. 250 с.
89. Лісовський П. М. Мудрість народів світу: Навч. посіб. / П. М. Лісовський. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 332 с.
90. Лісовський П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: Навч. посіб. / П. М. Лісовський. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 172 с.
91. Лісовський П. М. Інформологія: людина і всесвіт: Навч. посіб. / П. М. Лісовський. Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 152 с.
92. Лісовська Ю.П., Лісовський П.М., Подоляка С.А. Правова держава: історія, теорія, методологія: навч. посіб. / Ю. П. Лісовська, П. М. Лісовський, С. А. Подоляка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 348 с.
93. Лісовський П. М., Лісовська Ю.П Країнознавство: Навч. посіб. / П. М. Лісовський, Ю. П. Лісовська. Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 264 с.
94. Лакатос И. История науки и ее рациональные конструкции// Структура и развитие науки. М., 1978.
95. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: у 2 т. К., 1994.
96. Лоб'є Патрик де. Природа соціального феномена: альтернатива «Арістотель — Маркс» // Філософська і соціологічна думка, 1999. № 5.
97. Лой А. М. Проблема свідомості: історичність досвіду // Філософська і соціологічна думка. 1992. № 7.
98. Лосев А. Ф. Эстетика Возрождения. М., 1978.
99. Лукьянов А. Е. Становление философии на Востоке. Древний Китай и Индия. М., 1989.
100. Мамардашвили М. К. Сознание как философская проблема // Вопросы философии. 1996. № 10.
101. Мамардашвили М. С. Как я понимаю философию. М., 1990.
102. Мамедов Н. М. Моделирование и синтез знаний. М., 1976.
103. Мамлеев Ю. В. Судьба бытия // Вопросы философии. 1993. № 11.
104. Маркс К. Критика Готської програми // Маркс К. Енгельс Ф. Твори. Т. 42.
105. Мельник В. П. Філософські проблеми технікознавства. Львів, 1994.
106. Месникова Л. А. Экономика постмодернизма и отношения собственности // Вопросы философии. 2002. №7.
107. Мизес Л. Индивид, рынок и правовое государство. СПб., 1999.
108. Мукашевич В. К. Научный метод: структура, обоснование, развитие. Минск, 1991.
109. Налимов В. В. Спонтанность сознания. М., 1989.
110. Нарский И. С. Современные проблемы теории познания. М., 1988.
111. Нерсесянц В. С. История идей правовой государственности. М., 1993.
112. Нерсесянц В. С. Право — математика свободы. М., 1996.

113. Нестеренко В. Г. Вступ до філософії: Онтологія людини. К., 1995.
114. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла // Вопросы философии. 1989. № 5.
115. Ницше Ф. Сочинения: В 2 т. М., 1990.
116. Ницше Ф. Сумерки богов. М., 1989.
117. Новая технократическая волна на Западе. М., 1986.
118. О множественности форм пространства и времени // Філософська і соціологічна думка. 1990. № 4.
119. Огородник І. В., Русин М. Ю. Українська філософія в іменах. К., 1997.
120. Ойзерман Т. И. Этикотеология Канта и ее современное значение // Вопросы философии. 1997. № 3.
121. Онтологічні проблеми культури. К., 1994.
122. Ортега-Гассет. Вибрані твори. К., 1994.
123. Ортега-и-Гассет Х. Человек и люди // Избранные труды. М., 1997.
124. Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? М., 1991.
125. Открытие Индии. Философские и эстетические воззрения в Индии XX в. М., 1987.
126. Паскаль Б. Мысли. М., 1974.
127. Петрова Ф. Гипотеза и научная теория. София, 1990.
128. Платон. Соч.: в 3 т. М., 1968-1972.
129. Полещук Ал. Ошибка инженера Алексеева. Научно-фантастическая повесть // Мир приключений. Альманах. Книга шестая. М.: Государственное издательство детской литературы Министерства просвещения РСФСР, 1961 328 с.
130. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. К., 1994. Т. 1.
131. Поппер К. Логика и рост научного знания. М., 1983.
132. Проблема сознания в современной западной философии. М., 1989.
133. Проблема человека в западной философии: Сборник переводов с англ., нем. и др. М., 1988.
134. Проблемы философии культуры: Опыт историко-материалистического анализа. М., 1984.
135. Ракитов А. И. Философия компьютерной революции. М., 1991.
136. Розанов В. В. Место христианства в истории // Религия и культура. М., 1990.
137. Рябов С. Г. Політологічна теорія держави. К., 1996.
138. Самосознание европейской культуры XX века: Мыслители и писатели Запада о месте культуры в современном обществе. М., 1991.
139. Сартр Ж. Буття і Ніщо. Нарис феноменологічної онтології (фрагменти) // Філософська і соціологічна думка. 1995. №5, 9.
140. Сартр Ж. П. Экзистенциализм — это гуманизм // Сумерки богов. М., 1989.
141. Свасян К. А. Человек как творение и творец культуры // Вопросы философии. 1987. № 6.
142. Свідзинський А. Культура як феномен самоорганізації // Сучасність. 1992. № 4.
143. Скуратівський В. А. Етносоціальна культура як саморегульована система. К., 1993.
144. Современная философия науки. Хрестоматия. М., 1994.
145. Соколов В. В. Европейская философия XV-XVII веков. М., 1984.
146. Соколов В. В. Средневековая философия. М., 1979.
147. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. М., 1991.
148. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія: Навчальний посібник. К., 1996.
149. Татаркевич В. Історія філософії: т. 1. Антична і середньовічна філософія. Львів, 1999.
150. Тойнбі А. Дослідження історії. У 2-хт. К., 1995. Т.2.
151. Трубников Н. Н. Время человеческого бытия. М., 1987.

152. Философия техники в ФРГ. М., 1989.
153. Франкл Б. Человек в поисках смысла. М., 1990.
154. Фрейд З. Будущее одной иллюзии // Сумерки богов. М., 1989.
155. Фрейд З. По ту сторону принципа удовольствия. М., 1991.
156. Фрейд З. Психология бессознательного. М., 1989.
157. Фромм Э. Душа человека. М., 1992.
158. Фромм Э. Психоанализ и этика. М., 1992.
159. Хабермас Ю. Познание и интерес // Философские науки. 1990. № 1.
160. Хайдеггер М. О сущности истины // Философские науки. 1989. № 4.
161. Чанышев А. Н. Курс лекций по древней и средневековой философии. М., 1991.
162. Чанышев А. Н. Начало философии. М., 1982.
163. Черний А. М. Онтологія духовності (Антропологічна цілісність у релігієзнавчому вимірі). К., 1996.
164. Чернышов А. Н. Начало философии. М., 1982.
165. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. К., 1992.
166. Чичерин Б. Н. Философия права. М., 1990.
167. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. М., 1992.
168. Швырев В. С. Анализ научного познания: основные направления, формы, проблемы. М., 1988.
169. Шелер М. Положение человека в космосе // Избранные произведения. М., 1994.
170. Шелер М. Формализм в этике и материалистическая этика ценностей. Избранные произведения. М., 1994.
171. Шпет Г. Свідомість та її власник // Філософська і соціальна думка. 1993. № 4.
172. Шрейдер Ю. А. Ценности, которые мы выбираем: мифы и предпосылки ценностного выбора. М., 1990.
173. Щурат В. Українські джерела до історії філософії. Львів, 1908.
174. Ярмусь С. Духовність українського народу. Вінніпег, 1983.
175. Ясперс К. Смысл и назначение истории. М., 1991.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Вивчення студентами дисципліни «Філософія» передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси, у тому числі наступні Internet джерела:

1. <http://dphs.univ.kiev.ua/> (кафедра філософії гуманітарних наук Київського національного університету імені Тараса Шевченка)
2. <http://ktds.org.ua/> (Київська Трьохсвятительська духовна семінарія УГКЦ)
3. <http://philosophy.ukma.edu.ua/> (кафедра філософії та релігієзнавства Києво-Могилянської академії)
4. <http://science.univ.kiev.ua/research/conferences/anonce.php> (науково-дослідна частина Київського національного університету імені Тараса Шевченка)
5. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html> (електронна бібліотека кафедри філософії та методології наука Київського національного університету імені Тараса Шевченка)
6. https://kneu.edu.ua/ua/kaf_fupstap/k_filosofii/ (кафедра філософії)

Київського національного економічного університету)

7. https://www.facebook.com/IRN.ua/?ref=br_rs (Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського у Києві)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне та пізнавальне відношення до світу	5
2	Філософське та наукове розуміння світу. Їх співвідношення	5
3	Основні питання філософії та підходи до їх вирішення	5
4	Філософія та релігія: співвідношення світоглядів та основних категорій	5
5	Буття людини у філософії екзистенціалізму	5
6	Природа духовності людини	5
7	Філософсько-релігійні вчення Стародавньої Індії та Китаю	5
8	Антична філософія докласичного періоду	5
9	Американська філософія Нового часу	5
10	Європейська філософія Новітнього часу	5
11	Українська філософія доби Гуманізму та Просвітництва	5
12	Українська філософія ХІХ – ХХ сторічч	5
	Всього	60

Самостійна робота здобувачів освіти полягає у:

- виконанні домашніх завдань;
- опрацюванні наукових джерел;
- роботі в інформаційних мережах;
- написанні есе та рефератів за узгодженою проблематикою;
- підготовці питань для обговорення на семінарських заняттях в режимі «мозкового штурму»;
- підготовці практичних професійних кейсів, які потребують філософських підходів вирішення (за спеціальністю);
- підготовці тематичних презентацій;
- підготовці та публікації наукових статей, тез доповідей тощо.

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень студента	<p><i>Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з двох змістових модулів.</i></p> <p><i>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.</i></p> <p><i>За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.</i></p> <p><i>Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.</i></p> <p><i>Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.</i></p> <p><i>Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.</i></p> <p><i>Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.</i></p> <p><i>Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.</i></p> <p><i>Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.</i></p> <p><i>Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.</i></p>
-------------------------------	--

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

- лекції – 0 балів;
- практичні/семінарські заняття – від 0 до 70 балів;
- виконання індивідуальних робіт (завдань СРЗ) – від 0 до 10 балів;
- підсумковий контроль (Модуль №1 і Модуль №2) – від 0 до 10 балів x 2 = від 0 до 20 балів.

Разом: 100 балів.

Підсумки педагогічного контролю проставляються в електронному журналі за накопичувальним принципом і є підставою для отримання заліку. Якщо здобувач набрав протягом семестру за підсумками рубіжного і поточного

контролю менше половини максимальної оцінки (60%) з навчальної дисципліни, то він залік не отримує.

Методи педагогічного контролю:

1) традиційні:

◆ методи усного контролю:

- індивідуальне опитування,
- вирішення практичних завдань, казусів тощо;
- обговорення винесених у планах семінарських занять питань тем;
- групова робота при вирішенні конкретних завдань;
- індивідуальні доповіді на заздалегідь узгоджену з викладачем тему / аналіз конкретної наукової статті (статей), монографії, судової практики;

◆ методи письмового контролю:

- вирішення тестових завдань;
- написання контрольних робіт, есе у межах запропонованих тем тощо;

2) інноваційні методи: портфоліо, презентації, кейс-вимірювачі, есе тощо;

3) методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, проходити тестування онлайн тощо.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Для успішного засвоєння курсу «Філософія» здобувач має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні/семінарські заняття
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних/семінарських заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати в повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;

При підготовці до практичного/семінарського заняття ознайомитися з конспектом лекцій з даної теми і відповідними рекомендованими джерелами. Для підготовки розгорнутих відповідей із поставлених питань необхідно використовувати додаткову літературу, в тому числі періодичні наукові видання, наукові монографії, судову практику. По ряду тем дисципліни як проблем, що вирішуються на практичних заняттях, можуть бути обрані з програми і такі, які не отримали детального висвітлення в лекційному курсі. В цьому випадку здобувачам необхідно звернути найсерйознішу увагу на самостійне опрацювання літератури з даних питань.

Виконання практичних завдань здійснюється в окремому конспекті (зошиті) для практичних занять. Студент під час роботи на практичних заняттях має вчитися доводити і відстоювати свою точку зору при обговоренні питань, демонструвати повноту і переконливість наведених доводів при вирішенні казусів, уміння аналізувати, тлумачити і пояснювати нормами національного права свої рішення, здатність аналізувати судову та правозастосовну практику.

Дедлайни та перескладання	<i>Перездача здійснюється відповідно до графіка</i>
Правила академічної доброчесності	<i>Перевірка навчальних робіт на науковий плагіат Дотримання умов академічної доброчесності</i>
Вимоги до відвідування	<i>Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацьовувати, виконавши всі завдання, зазначені в інструкціях до практичних занять, переслати в електронному варіанті на сторінку підтримки дистанційного навчання https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=33 Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.</i>

ПЕРЕВІРЕНО:

(посада, звання)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ 20__ р.